

УДК 378.147+629.5.072.8+811.111 37.014.623

ЗМІСТ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛОЦІЙ

Пріміна Н.М., к. пед. н.,
викладач кафедри англійської мови

Національний університет «Одеська морська академія»

Стаття присвячена вивченню змісту навчання читання англомовних лоцій майбутніх судноводіїв. У статті автор описує складники змісту навчання, модель процесу навчання (цілі навчання, елементи предмета навчання, компоненти змісту навчання, методи (прийоми) навчання і контроль результатів навчання), представляє ступінчасту методичну діяльність, в якій кожен ступінь націлено на навчання майбутніх судноводіїв читання англомовних лоцій на певні теми.

Ключові слова: *зміст навчання, читання, англомовні лоції, навчальний процес, майбутні судноводії.*

Статья посвящена проблеме обучения будущих судоводителей чтения англоязычных лоций. Автор описывает составляющие содержания обучения, модель процесса обучения (цели обучения, элементы предмета обучения, компоненты содержания обучения, методы (приемы) обучения и контроль результатов обучения), представляет ступенчатую методическую деятельность, в которой каждая ступень нацелена на обучение будущих судоводителей чтению лоций на определенные темы.

Ключевые слова: *содержание обучения, чтение, англоязычные лоции, процесс обучения, будущие судоводители.*

Primina N.N. CONTENT OF TRAINING FUTURE SEAFARERS HOW TO READ SAILING DIRECTIONS IN ENGLISH

The article deals with the problem of training future seafarers how to read authentic sailing directions in English. In the article the author describes the content of training future seafarers, the linguodidactic model of training future seafarers how to read the sailing directions in English (objectives of teaching, elements of the object of study, components of the teaching content, methods (techniques) of teaching, monitoring of the obtained results after experimental teaching). The author presents step-by-step methodical activity in which each step aims at training future seafarers how to read sailing directions on certain topics in English.

Key words: *content of training, reading activities, English sailing directions, teaching process, future seafarers.*

Постановка проблеми. Соціально-економічні й політичні зміни в сучасному українському суспільстві охоплюють усі сфери життєдіяльності, включаючи вищу освіту. Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній і науковий простір Європи. Однією з передумов входження України до єдиної Європейської зони вищої освіти є реалізація системою вищої освіти України ідей Болонського процесу, які вимагають від майбутнього випускника українського ВНЗ бути компетентним спеціалістом, що передбачає володіння не тільки професійними знаннями, навичками і вміннями, а й іноземною мовою як засобом міжнародного спілкування. Це стосується і майбутніх судноводіїв, які обов'язково мають вільно володіти іноземною мовою, бо для них знання іноземної мови є життєво забезпечуючим явищем, тому що нездатність зрозуміти певну виробничу інструкцію до дії у справжніх професійних умовах може призвести до загрози життя багатьох людей.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає в теоретичному

обґрунтуванні та практичному розробленні змісту навчання читання англомовних лоцій майбутніх судноводіїв.

Об'єктом нашого дослідження є навчання читання іншомовних лоцій, а предметом – змістовий аспект навчання читання англомовних лоцій майбутніх судноводіїв.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміст навчання іноземної мови – це багатоконпонентна структура, що складається з певним чином організованого навчального матеріалу й формується та реалізується в процесі навчання з урахуванням цілей і завдань освіти на певному етапі розвитку суспільства [2]. Результати дидактичних досліджень (С. Гончаренко, Г. Костюк, О. Савченко) дають змогу встановити таку ієрархію змісту навчання: від набуття знань до розвитку умінь їх застосування в навчальних діях, а від них – до навичок. Ми приймаємо за основу підхід дидактів (І. Лернер, Р. Мартинова, В. Оніщук, М. Фіцула), методистів (Н. Гальскова, Н. Гез, Ю. Пасова) і психологів (І. Зимня, А. Петровського, С. Рубінштейна) під час визначення послідовності реалізації компо-

нентів змісту навчання. Результати досліджень цих учених базуються на тому, що засвоєння навчального матеріалу полягає в набутті знань про предмет і способи навчальних дій із ним, у формуванні на основі знань навичок виконання цих дій, а потім на основі сформованих навичок – розвиток складних творчих умінь використання знань і навичок в умовах виробничої діяльності, що змінюється згідно з обставинами.

Будь-яка методика навчання, зокрема і методика навчання читання автентичних англомовних лоцій, являє собою педагогічний процес, який характеризується взаємодією таких компонентів: 1) зміст навчання, 2) діяльність викладача, 3) діяльність студентів, 4) матеріальні засоби навчання (підручники, посібники, карти, технічні засоби навчання тощо). Зосередимося на змісті навчання, в якому визначимо цілі навчання кожної частини навчального предмета, компоненти змісту навчання (знання, навички, уміння), методи навчання для гарантованого набуття студентами знань навчального матеріалу, формування навичок його вживання у спрощених лінгвомовленневих діях і розвитку умінь його практичного застосування, визначенні контрольних заходів для встановлення якості навчального процесу в межах кожної з частин та змісту навчальної діяльності.

Програмування нашої навчальної діяльності призводить до створення лінгводидактичної моделі, яка, за своєю суттю, буде характеризуватися як функціональна і семіотична [1]. Функціональна – тому що розкриє послідовність виконання всіх педагогічних дій із досягнення кожної із запрограмованих цілей навчання. А їх у цьому випадку – сім, адже зміст лоцій складається із семи тем: «Вогні», «Буї і знаки», «Небезпеки», «Якірні стоянки», «Припливи і течії», «Настанови», «Портові правила». Навчання читання кожної з них становитиме собою одну підмодель загальної дидактичної моделі. Самостійність підмоделі зумовлюється завершеністю в досягненні проміжних результатів у навчанні. Так, наприкінці навчання читання за темою «Вогні» у студентів сформується не тільки вміння читати матеріал автентичних лоцій у межах визначеної тематики, а й виробничі вміння виконувати професійні дії в рамках осмисленого тематичного змісту. При цьому самостійність кожної підмоделі не є абсолютною, адже відсутність її взаємозв'язку з наступною призведе до забування вивченого змісту, а звідси – втрати сформованих виробничих умінь. Семіотичною моделю є тому, що складається з системи завдань, які передбачають роботу з текстом як із семіотичною

одиноцею, спрямованою на забезпечення переробки знакової інформації. При цьому реалізація кожної з підмоделі загального процесу навчання забезпечить вихід студента за рамки текстової діяльності, що гарантовано призведе його до змоги виконувати ту частину професійної роботи, яка буде забезпечуватися реалізацією кожної підмоделі.

Запропонована нами лінгводидактична модель процесу навчання читання англомовних автентичних лоцій студентів морських спеціальностей складається з таких ланок: цілі навчання, елементи предмета навчання, компоненти змісту навчання, методи навчання і контроль результатів навчання.

Першою метою є навчання читання лоцій про вогні. Для цього студентам необхідно набути знання тематичної ізольованої лексики, сформувати навички її вживання в словосполученнях і реченнях із раніше вивченим мовним матеріалом, а потім розвинути вміння: а) читати ту частину автентичних лоцій, в якій йдеться про вогні; б) виконувати виробничі завдання на основі прочитаної інформації.

Із метою набуття знань ізольованої тематичної лексики необхідно пред'явити її в усній і письмовій формі, семантизувати кожну лексичну одиницю, спираючись на рідну мову, й активізувати її використання шляхом багаторазового читання і вживання в різних мовних ситуаціях. Із метою формування навичок вживання навчальної тематичної лексики студенти виконують селекційні і трансформаційні вправи. До селекційних вправ належить вибір мовної форми словосполучення залежно від його лінгвістичного оточення. До трансформаційних вправ належить трансформація словосполучень і речень з однієї лінгвосеміологічної форми в іншу. Формування навичок також здійснюється шляхом регламентованого в часі перекладу навчальних словосполучень і речень із рідної мови іноземною, що забезпечує їх запам'ятовування і автоматичне відтворення.

Із метою розвитку читацьких умінь студенти читають автентичні тематичні лоції, розуміння яких перевіряється шляхом відповідей на питання. Прикладом такого тексту в рамках першої теми може бути така автентична лоція:

"Lights are the responsibility of Direccion General de Puertos y Costas <...> They are exhibited from 15 minutes after sunset to 15 minutes before sunrise. Many of the lights on the NW coast of Spain are placed at such elevations as to be frequently obscured by mist; the mariner may therefore have little warning of their proximity" (p. 5 Admiralty

Sailing Directions, West coast of Spain and Portugal Pilot, published by the Hydrographer of the Navy, 2005). Відповідні виробничі вміння досягаються шляхом виконання реальних виробничих завдань у рамках навчальної тематики.

Друга мета полягає у навчанні студентів читати лоції за новою темою «Буї і знаки», але при цьому також читати ту частину лоції, в якій йдеться про вогні. Висування такої комплексної мети зумовлюється необхідністю систематичного повторення нової інформації в поєднанні з раніше вивченою для уникнення факту її забування. З методичної точки зору таке повторення, що веде до розширення сутності читацької інформації, забезпечує додаткову активізацію раніше набутих знань і показує можливість їх застосування у складніших мовленнєвих умовах. Із виробничої точки зору, проведення судна залежить не тільки від видів вогнів, але і типів буїв і знаків. Тому ускладнення виробничого завдання щодо того, яке виконувалося на підставі читання лоцій по першій тематичі, стає більш наближеним до природних умов навігації. А той факт, що студенти з кожною виробничою дією виконують попередню, гарантовано формує їх виробничі вміння. Тому елементами предмета навчання під час реалізації другої мети є: 1) частина ізольованої лексики, яка співвідноситься з темою «Буї і знаки»; 2) словосполучення і речення з лексикою з 1+ 2 тем; 3) автентичні лоції про буї, знаки, вогні. Читацькі та виробничі вміння розвиваються за двома темами.

Що стосується прийомів навчання для досягнення другої мети, то вони в процесі набуття знань ізольованих лексичних одиниць із теми 2, є ідентичними тим, які використовувалися в процесі набуття знань ізольованої лексики з теми 1. А методичні прийоми з формування навичок і розвитку умінь за двома темами є за формою ідентичними тим, які використовувалися під час навчання читання за темою 1; при цьому їх реалізація здійснюється на матеріалі двох тем в їх смислового взаємозв'язку. Наведемо приклад завдань для розвитку читацьких та виробничих умінь на перші дві теми: "The system of buoyage in use in Japanese waters is shown on the diagram. The direction of buoyage for lateral marks is that the starboard hand of the channel or fairway (red cones with even numbers in white) is that on the right hand side, and port hand (black cones with odd numbers in white) is that on the left hand side of a vessel entering from seaward.

When lit, buoys marking the port hand of channels and fairways usually exhibit green flashing or white flashing lights; buoys

marking the starboard hand usually exhibit red flashing lights. Group flashing lights of the appropriate colour are often exhibited by the outermost pair of buoys, and by buoys moored at turning points in a channel and at the junction of two channels".

Окрім того, професійні вміння розвиваються на основі виконання комплексних виробничих завдань: 1) розшифрувати умовні позначення буїв на навігаційній карті і сказати, як буде залежати рух суден від форми і кольору цих буїв; 2) розказати, як провести судно, якщо на карті видно такі буї: а) *body: black with red horizontal bands, topmark: 2 black spheres*; б) *body: red and white vertical stripes, topmark: 1 red sphere*; в) *body: red cylinder (region A), увінчані та-кими вогнями: а) Fl (2); б) Iso; в) Fl.R.*

Третя мета полягає у навчанні студентів читати лоції за новою темою «Небезпеки», але при цьому також читати ту частину лоції, в якій йдеться про буї, знаки і вогні. Тому елементами предмета навчання під час реалізації третьої мети є: 1) частина ізольованої лексики, яка співвідноситься з темою «Небезпеки»; 2) словосполучення і речення з лексикою з першої, другої і третьої тем; 3) автентичні лоції по 3, 2 і 1 темам. Отже, читацькі та виробничі вміння також розвиваються за трьома темами на основі раніше описаних методичних прийомів, реалізація яких здійснюється на ще більшому матеріалі – матеріалі трьох тем в їх смислового взаємозв'язку.

Текстами для розвитку читацьких умінь можуть бути такі лоції:

Santubong Entrance to Sungai Sarawak. *General information. Kuala Santubong (1 45'N, 110 17'E) is entered between Tanjung Sedungus situated 6 miles SSW of Tanjung Sipang and Tanjung Batuboya. A bank, with depth of less than 1,8 m over it, extends 3 miles N of Tanjung Sedungus.*

The fairway of Santubong Entrance lies between these two banks and passes between two detached 1,5 patches lying on the bar. There is a depth of 1,8 m over the bar. This bar is possibly subject to change because of its sandy nature and the freshets that occur; it should not be attempted without local knowledge.

Leading lights. The alignment 162 of the following lights leads from the NNW over the bar to the entrance: Front light (white triangular daymark) (1 42'N, 110 18'E); Rear light (white triangular daymark) (61 m SSE of front light) Thence (p.85 Admiralty Sailing Directions, China Sea Pilot Volume II, published by the Hydrographer of the Navy, 1998).

Із метою розвитку виробничих умінь можуть використовуватися такі завдання:

1) визначити небезпеки на навігаційній карті, описати їх і прокоментувати дії судна для того, щоб уникнути цих небезпек; 2) прокоментувати особливості проходження фарватеру (за вибором викладача) на основі прочитаної в лоціях інформації про небезпеки, буї і знаки, які їх огорожують, і попереджувальні вогні; 3) підійти до карти і показати шлях прямування судна, з урахуванням небезпек, огорожених буями і знаками.

Четверта мета полягає у навчанні студентів читати лоції за темою «Якірні стоянки», але при цьому також читати ту частину лоції, в якій йдеться про небезпеки, буї, знаки і вогні. Тому елементами предмета навчання під час реалізації четвертої мети є: 1) частина ізольованої лексики, яка співвідноситься з темою «Якірні стоянки»; 2) словосполучення і речення з лексикою з першої, другої, третьої і четвертої тем; 3) автентичні лоції по 4, 3, 2 і 1 темам. Звідси випливає, що читацькі та виробничі вміння також розвиваються за чотирма темами на основі раніше описаних методичних прийомів, реалізація яких здійснюється на матеріалі чотирьох тем в їх смислово-взаємозв'язку.

Тексти для розвитку читацьких умінь будуть об'єднувати 4 теми. З метою розвитку виробничих умінь можуть використовуватися такі завдання: 1) визначити типи ґрунтів у місцях якірних стоянок на навігаційній карті, сказати, яка якірна стоянка буде кращою для судна і чому; 2) прокоментувати особливості підходу до якірної стоянки в зазначеній викладачем акваторії на основі прочитаної в лоціях інформації про якірні стоянки у цій акваторії, про небезпеки при підході до них, буї і знаки, які їх огорожують, попереджувальні вогні; 3) вибрати на карті найсприятливіше місце для стоянки судна на якір, обґрунтувати вибір і вказати шлях прямування судна до цієї якірної стоянки з урахуванням небезпек, огорожених буями і знаками, які увінчані відповідними вогнями.

П'ята мета полягає в навчанні студентів читати лоції за новою темою «Припливи і течії», але при цьому також читати ту частину лоції, в якій йдеться про якірні стоянки, небезпеки, буї, знаки і вогні. Тому елементами предмета навчання під час реалізації п'ятої мети є: 1) частина ізольованої лексики, яка співвідноситься з темою «Припливи і течії»; 2) словосполучення і речення з лексикою з першої, другої, третьої, четвертої та п'ятої тем; 3) автентичні лоції по 5, 4, 3, 2 і 1 темах. Звідси випливає, що читацькі та виробничі вміння також розвиваються по п'яти темах на основі раніше описаних методичних прийомів, реалізація яких здійснюється на матеріалі п'яти тем в їх смисло-

вому взаємозв'язку, і тексти для розвитку читацьких умінь об'єднують вже 5 тем.

Із метою розвитку виробничих умінь можуть використовуватися такі завдання: 1) показати на навігаційній карті умовні позначення припливів і течій, розказати про їх швидкості, напрями і можливий вплив на рух судна; 2) на основі прочитаної в лоціях інформації про припливи і постійні течії на зазначених викладачем якірних стоянках, розказати про вплив цих течій на судно під час якірної стоянки, а також під час руху судна до місць якірних стоянок, з огляду на небезпеку при підходах до них, буї та знаки, що огорожують їх, і попереджувальні вогні; 3) вказати на карті найбільш сприятливе місце для стоянки судна на якір, з урахуванням постійних і припливно-відливних течій, зазначених на ній, обґрунтувати вибір і вказати шлях прямування судна до цієї якірної стоянки з урахуванням небезпек, огорожених буями і знаками, які увінчані відповідними вогнями.

Шоста мета полягає у навчанні студентів читати лоції за новою темою «Настанови», але при цьому читати ту частину лоції, в якій йдеться про припливи і течії, якірні стоянки і ґрунти, небезпеки, буї, знаки і вогні. Тому елементами предмета навчання під час реалізації шостої мети є: 1) частина ізольованої лексики за темою «Настанови»; 2) словосполучення і речення з лексикою з 1+2+3+4+5+6 тем; 3) автентичні лоції по 6, 5, 4, 3, 2 і 1 темах. Звідси випливає, що читацькі та виробничі вміння також розвиваються за шістьма темами на основі раніше описаних методичних прийомів, реалізація яких здійснюється на матеріалі шести тем в їх смислово-взаємозв'язку.

Із метою розвитку виробничих умінь можуть використовуватися такі завдання: 1) на основі прочитаних у лоціях рекомендацій щодо входу в порт, зазначений викладачем, розказати, які настанови щодо входу в цей порт можуть бути застосовані до судна; 2) на основі прочитаних у лоціях настанов і рекомендацій під час проходження зазначених викладачем акваторій розказати, як і які з цих настанов можна застосувати до судна під час якірної стоянки або під час проведення судна з місць якірних стоянок у порт, з огляду на припливно-відливні течії в цій місцевості, небезпеки при підходах до порту, буї та знаки, що огорожують їх, і попереджувальні вогні; 3) вказати на карті можливі шляхи руху вашого судна з місця якірної стоянки в порту на основі прочитаних настанов, з урахуванням припливно-відливних течій, показаних на карті, а також небезпек, огорожених буями, знаками, вогнями.

Сьома мета полягає у навчанні студентів читати лоції за новою темою «Портові правила», але при цьому читати і ту частину лоції, в якій йдеться про настанови, припливи і течії, якірні стоянки і ґрунти, небезпеки, буї, знаки і вогні. Тому елементами предмета навчання під час реалізації сьомої мети є: 1) частина ізольованої лексики, яка співвідноситься з темою «Портові правила»; 2) словосполучення і речення з лексику з 1+2+3+4+5+6+7 тем; 3) автентичні лоції по 7, 6, 5, 4, 3, 2 і 1 темах. Отже, читацькі та виробничі вміння також розвиваються за сімома темами на основі раніше описаних методичних прийомів. А для розвитку виробничих умінь можуть використовуватися такі завдання: 1) на основі прочитаної в лоціях автентичної інформації про порт, зазначений викладачем, розказати, які портові правила діють у ньому; 2) на основі прочитаної в лоціях автентичної інформації про портові правила певного порту, а також про настанови і рекомендації під час підходу і заходу в цей порт розказати, як ці правила і рекомендації можна застосувати до судна під час якірної стоянки або лоцманської проводки судна з місць якірних стоянок у порт, враховуючи припливно-відливні течії в цій місцевості, небезпеки при підходах до порту, буї, що огороджують їх і вогні, які вони виставляють; 3) вказати на карті можливі шляхи руху судна з місця якірної стоянки в порту на основі прочитаних портових правил, настанов, з урахуванням припливно-відливних течій, показаних на карті, а також небезпек, огорожених буями і знаками, які увінчані відповідними вогнями.

У реальних умовах навігації трапляється, що у процесі руху судна виникають будь-які природні катаклізми, які вимагають зміни розташування навігаційних засобів. У зв'язку з цим у тексті лоції можуть зустрічатися або зовсім незнайомі поняття, що визначають природні катаклізми, і це спричинить вживання в лоції незнайомої лексики, або опис нестандартних умов акваторії, і це спричинить вживання знайомого мовного матеріалу в незнайомих лінгвомовленнєвих ситуаціях. Сказане зумовлює необхідність ще одного етапу, що включає рідкісні навігаційні особливості. Предмет навчання буде препаруватися на такі елементи: 1) мовні явища, зумовлені нестандартним змістом; 2) словосполучення, речення і надфразова єдність, що складаються з цих мовних явищ; 3) лоції з рідкісними навігаційними особливостями.

Засвоєння першого з названих елементів предмета навчання ґрунтується на попередніх, тобто вже наявних в арсеналі сту-

дентів знань як лінгвістичного матеріалу, так і професійного досвіду, які вони здобували у процесі досягнення всіх вищерозглянутих 7 цілей навчання. Засвоєння другого з названих елементів предмета навчання полягає у формуванні навичок самостійної семантизації незнайомих мовних явищ. Засвоєння третього елемента предмета навчання, як і раніше, полягає в розвитку як читацьких, так і виробничих умінь. Перші співвідносяться з компетентнісним читанням, а другі – з виконанням компетентнісних виробничих завдань. Компетентнісне читання розглядається в двох напрямках: лінгвістичному і смислово-мисловому. Перше співвідноситься зі здатністю читача побіжно і безпомилково, тобто автоматизовано декодувати друковані знаки в мовні смислові одиниці, розуміти їх значення в будь-яких з уживаних граматичних форм, а також детермінувати їх взаємозв'язок. Друге співвідноситься зі здатністю читача сприймати й осмислювати закодовану буквами друковану інформацію, прив'язувати її зміст до особистісного уявлення про суть прочитаного, а також до тих обставин, заради яких здійснюється сам процес читання. Ми поділяємо точку зору G. Westhoff [4], який до компетентнісного читання також відносить здатність використання прочитаної інформації заради досягнення власних цілей, набуття нових знань, можливості активної участі в житті суспільства, а також реалізації сприйнятого значення для вирішення своїх виробничих завдань.

Під компетентнісними виробничими діями ми, слідом за С. Рубінштейном [3, с. 33], розуміємо не ті, які виконуються бездоганно, за аналогією з раніше автоматизованими, а ті, які вимагають активізації таких психічних процесів, як аналіз, синтез, узагальнення та висновки для вирішення нестандартних виробничих завдань в ускладнених умовах. І далі вчений говорить, що виконання таких дій трансформується у відповідну їм діяльність.

Контроль результатів розвитку читацьких умінь здійснюється на основі тестів, які перевіряють відповідність відтвореного змістовного матеріалу наявним навігаційним особливостям. Контроль якості нестандартних виробничих умінь перевіряється шляхом виконання виробничих дій в умовах спонтанних навігаційних труднощів. Якщо більшість студентів (70%) демонструє високий і середній рівень розвитку читацьких і виробничих умінь, що співвідносяться з восьмою метою навчання, ми можемо вважати процес навчання читання автентичних лоцій майбутніх судоводіїв закінченим і ефективним.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, зміст навчання охоплює цілі навчання кожної частини навчального предмету; компоненти змісту навчання (знання, навички, уміння); методи навчання для гарантованого набуття студентами знань навчального матеріалу, формування навичок його вживання у спрощених лінгвомовленевих діях і розвитку умінь його практичного застосування; контрольні заходи для встановлення якості навчального процесу в межах кожної з частин та змісту навчальної діяльності. У роботі представлено сім професійних тем: «Вогні», «Буї і знаки», «Небезпеки», «Якірні стоянки», «Припливи і течії», «Настанови», «Портові правила», навчання читання кожної з яких являє одну підмодель загальної дидактичної моделі. Реалізація кожної підмоделі загального процесу навчання забезпечує вихід студента за межі текстової діяльності, що призводить до змоги виконувати частину професійної роботи, яка буде забезпечуватися реалізацією кожної підмоделі.

Перспективи дослідження ми бачимо в розробленні методики навчання усного

прийому інформації англійською мовою від портової влади і берегових служб, яка координує проведення судна відповідно до викладеного в лоціях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондаренко С.В. Моделювання складних системно-діяльних об'єктів у психолого-педагогічних дослідженнях / С.В. Бондаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://roman.by/r-89699.html>.
2. Гембарук А.С. Дидактичне моделювання змісту навчання іноземної мови як загальноосвітнього предмету для педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / А.С. Гембарук. – К., 2005. – 24 с.
3. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб.: ЗАО Издательство «Питер», 1999. – 720 с.
4. Westhoff Gerard J. Learner Strategies in Information Processing // M. Biddele, P. Malmberg (Eds.): Learning to Learn: Investigating Learner Strategies and Learner Autonomy. Report of Workshop 2a. – Strasbourg: Council of Europe, 1991. – P. 23–28.

УДК 378.4

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ГАЛУЗІ ПРАВА

Савка І.В., к. пед. н.,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка

Мисик Л.В., доцент,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті представлено теоретичне обґрунтування інтегративного підходу. Розкрито суть інтегративного підходу до навчального процесу підготовки майбутніх перекладачів у галузі права. Представлено види інтеграції у системі інтегративної професійної підготовки фахівців з юридичного перекладу. Запропоновано інтеграцію дисциплін у підготовці фахового перекладача.

Ключові слова: підготовка фахового перекладача, інтеграція дисциплін, зміст підготовки фахових перекладачів, міждисциплінарна інтеграція.

В статье представлено теоретическое обоснование интегративного подхода. Раскрыта суть интегративного подхода в учебном процессе подготовки будущих переводчиков. Представлены виды интеграции в системе интегративной профессиональной подготовки специалистов по переводу. Предложена интеграция дисциплин в подготовке профессионального переводчика.

Ключевые слова: подготовка профессионального переводчика, интеграция дисциплин, содержание подготовки профессиональных переводчиков, междисциплинарная интеграция.